

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Правничий коледж

Циклова комісія з професійно-орієнтованих дисциплін

“ЗАТВЕРДЖУЮ”

Голова циклової комісії
Суховерська З.З. _____

“ ___ ” _____ 2016 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Сімейне право України

галузь знань _____ 08 право

спеціальність _____ 081 право

Сімейне право України. Робоча програма навчальної дисципліни для студентів Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка, галузь знань 08 «право», спеціальність 081 «право».

Розробник: доц., к.ю.н. Лепех С.М.,

Робоча програма затверджена на засіданні циклової комісії з професійно-орієнтованих дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № ____ від «____» _____ 2016 р.

Голова циклової комісії з професійно-орієнтованих дисциплін Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка
Суховерська З.З. _____

Схвалено Педагогічною Радою Правничого коледжу Львівського національного університету імені Івана Франка.

Протокол № ____ від “____” _____ 2016 р.

Голова _____ доц. Цікало В.І.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів- 3	Галузь знань 08 «право»	Нормативна	
Модулів – 1	Напрямок підготовки «Правознавство»	Рік підготовки:	
Змістових модулів – 3	Спеціальність 081 «Правознавство»	2-й	4-й
Курсова робота – 1		Семестр	
Загальна кількість годин – 83		4-й	7-8-й
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3 самостійної роботи студента – 2	Освітньо-кваліфікаційний рівень: Молодший спеціаліст	Лекції	
		32 год.	12 год.
		Практичні, семінарські	
		16 год.	4 год.
		Лабораторні	
		год.	год.
		Самостійна робота	
35 год.	67 год.		
Вид контролю: залік			

2. Мета та завдання навчальної дисципліни

Сімейне право України є однією із фундаментальних і професійно орієнтованих дисциплін згідно з навчальним планом Правничого коледжу. **Предметом вивчення даного курсу** є сімейне законодавство, яке регулює відносини щодо між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами.

Глибоке засвоєння студентами правових засад регулювання сімейних відносин є необхідною умовою формування кваліфікованих юристів, зокрема, майбутніх юрисконсультів, адвокатів, суддів, нотаріусів, прокурорів тощо.

Для всебічного засвоєння сімейного права необхідні знання таких дисциплін, як теорія держави та права, цивільне, адміністративне, цивільне процесуальне право, ін. В межах перелічених дисциплін вивчаються відповідно такі питання: поняття системи права і системи законодавства, джерела права, поняття правовідношень і підстав їх виникнення, особисті немайнові і майнові права та інтереси учасників цивільних відносин, система органів державного управління та форми і засоби їх впливу на інших суб'єктів права, основи правового режиму майна, формування зв'язків з іноземним елементом і т.д.

Метою вивчення навчальної дисципліни є засвоєння студентами положень сімейного законодавства, теоретичних знань у сфері сімейних відносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами, а також формування практичних умінь і навиків щодо правильного тлумачення та застосування сімейно-правових норм, що регулюють зазначену сферу сімейних відносин.

Завданнями вивчення даної навчальної дисципліни є: ознайомити студентів з основними положеннями сімейного законодавства; сприяти глибокому засвоєнню змісту правових актів, стимулювати до самостійної роботи з ними; ознайомити з системою сімейного права і навчити використовувати її складові елементи при вирішенні конкретних правових питань; навчити застосовувати теоретичні положення на практиці; закласти і розвинути навички складання відповідних документів; дати чітке уявлення про роль права в забезпеченні функціонування сімейних відносин, проаналізувати права та обов'язки їх учасників.

В результаті вивчення даного курсу студент повинен

знати:

- положення актів сімейного законодавства України та міжнародних договорів щодо правового регулювання правовідносин між подружжям, батьками та дітьми, іншими членами сім'ї та родичами;
- основні положення сімейно-правової доктрини з питань укладення та припинення шлюбу, виникнення та припинення правовідносин між батьками та дітьми, особистих немайнових та майнових правовідносин між членами сім'ї та родичами, влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування;
- підходи судової практики щодо тлумачення і застосування законодавства України, що регулює сімейні правовідносини.

вміти:

- правильно тлумачити сімейно-правові норми;
- застосовувати сімейно-правові норми для вирішення конкретних практичних ситуацій (казусів);
- складати проекти договорів та інших документів.

3. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА

Тема 1. Поняття сім'ї та сімейного права.

Тема 2. Регулятори сімейних відносин.

Тема 3. Сімейні правовідносини.

Тема 4. Шлюб.

Тема 5. Недійсність шлюбу.

Тема 6. Припинення шлюбу. Режим окремого проживання.

Змістовий модуль 2. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ТА МАЙНОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ ПОДРУЖЖЯ, БАТЬКІВ ТА ДІТЕЙ

Тема 7. Особисті немайнові правовідносини подружжя.

Тема 8. Правовідносини подружжя щодо майна.

Тема 9. Визначення походження дітей.

Тема 10. Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей.

Тема 11. Правовідносини батьків та дітей з приводу майна.

Тема 12. Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів.

Змістовний модуль 3. ВИЯВЛЕННЯ ТА ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ

Тема 13. Усиновлення.

Тема 14. Опіка та піклування над дітьми.

Тема 15. Прийомна сім'я.

Тема 16. Дитячий будинок сімейного типу.

Тема 17. Патронат.

4. Структура навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	Денна форма						Заочна форма					
	Усього	у тому числі					Усього	у тому числі				
		Л	п	Лаб	Інд	Ср		л	п	лаб	інд	ср
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Змістовий модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ СІМЕЙНОГО ПРАВА												
Тема 1. Поняття сім'ї та сімейного права	4	1	1			2	6,5	0,5				6
Тема 2. Регулятори сімейних відносин	1	0				1	6,5	0,5				6
Тема 3. Сімейні правовідносини	3	1	1			1	7	1				6
Тема 4. Шлюб	5	2	1			2	9	2	1			6
Тема 5. Недійсність шлюбу	5	2	1			2	9	2	1			6
Тема 6. Припинення	6	2	2			2	7	2				5

шлюбу. Режим окремого проживання												
Тема 7. Особисті немайнові правовідносини подружжя	4	2	1			1	5					5
Тема 8. Правовідносини подружжя щодо майна	8	4	1			3	9	2	2			5
Змістовий модуль 2. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ТА МАЙНОВІ ПРАВОВІДНОСИНИ МІЖ БАТЬКАМИ ТА ДІТЬМИ												
Тема 9. Визначення походження дітей.	6	2	2			2	7	2				5
Тема 10. Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей.	4	2	1			1	3					3
Тема 11. Правовідносини батьків та дітей з приводу майна	7	4	1			2	2					2
Тема 12. Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів.	11	3	2			6	5					5
Змістовий модуль 3. ВИЯВЛЕННЯ ТА ВЛАШТУВАННЯ ДІТЕЙ-СИРИТ ТА ДІТЕЙ, ПОЗБАВЛЕНИХ БАТЬКІВСЬКОГО ПІКЛУВАННЯ												
Тема 13. Усиновлення	10	4	2			4	4	2				2
Тема 14. Опіка та піклування	4	2				2	2					2
Тема 15. Прийомна сім'я	3	1				2	1					1
Тема 16. Дитячий	2	1				1	1					1

будинок сімейного типу												
Тема 17. Патронат	2	1				1	1					1
Усього годин	83	32	16			35	83	14	4			67

5. Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття сім'ї та сімейного права.	1
2	Сімейні правовідносини	1
3	Шлюб.	1
4	Недійсність шлюбу	1
5	Припинення шлюбу. Режим окремого проживання	2
6	Особисті немайнові правовідносини подружжя.	1
7	Правовідносини подружжя щодо майна	1
8	Визначення походження дітей	2
9	Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей.	1
10	Правовідносини батьків та дітей з приводу майна	1
11	Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів	2
12	Усиновлення	2
	Усього годин	16

6. Самостійна робота

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Поняття сім'ї та сімейного права	1
2	Регулятори сімейних відносин	1
3	Сімейні правовідносини	1
4	Шлюб	1
5	Недійсність шлюбу	2
6	Припинення шлюбу. Режим окремого проживання	2
7	Особисті немайнові правовідносини подружжя	2
8	Правовідносини подружжя щодо майна	3
9	Визначення походження дітей	2
10	Особисті немайнові правовідносини батьків та дітей	3
11	Правовідносини батьків та дітей з приводу майна	3
12	Зобов'язання щодо утримання членів сім'ї та родичів	4
13	Усиновлення	3
14	Опіка та піклування над дітьми	2

15	Приймочна сім'я	2
16	Дитячий будинок сімейного типу	2
17	Патронат	1
УСЬОГО ГОДИН		35

7. Методи навчання

У ході викладання навчальної дисципліни підлягають використанню методи, спрямовані на:

- формування у студентів інтересу до пізнавальної діяльності й відповідальності за навчальну працю;
- забезпечення процесу мислення (індуктивного, дедуктивного, репродуктивного й пошукового характеру);
- а також методи, пов'язані з контролем за навчальною діяльністю студентів.

Серед методів навчання, зокрема, підлягають застосуванню наступні: розповідь, пояснення, бесіда, лекція, демонстрація, спостереження, практичне заняття.

8. Методи контролю

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять і має на меті перевірку рівня підготовленості студента до виконання конкретної роботи. Методи проведення поточного контролю під час навчальних занять визначаються кафедрою і здійснюються шляхом усного опитування студентів, проведення контрольних робіт, виконання завдань та вирішення задач із практичних проблем. Проміжний контроль здійснюється шляхом проведення одного модуля (модульний контроль).

9. Розподіл балів, що присвоюється студентам 9.1 за залік

Змістовий модуль 1								Змістовий модуль 2				Змістовий модуль 3					Сума
T1	T	T	T	T	T	T7	T8	T9	T	T	T	T	T	T	T	T	100
	2	3	4	5	6				10	11	12	13	14	15	16	17	

6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	5	5	
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	--

9.2 за виконання курсової роботи

Пояснювальна записка (теоретична частина)	Ілюстративна частина (практична частина)	Захист роботи	Сума
до 25	до 25	до 50	100

Шкала оцінювання: університету, національна та ECTS

Оцінка в балах Визначення	Оцінка ECTS За національною шкалою	Визначення	За національною шкалою
			Залікова оцінка
90– 100	A	Зараховано	Зараховано
81-89	B	Зараховано	
71-80	C	Зараховано	
61-70	D	Зараховано	
51-60	E	Зараховано	
0-50	FX	не зараховано з правом перескладання	Не зараховано
0-50	F	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

90-100 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь на всі питання, що базуються на знанні нормативно-правових актів, судової практики та спеціальної літератури. Прояви уміння застосування набуті знання до конкретних суспільно-економічних ситуацій та здібності аналізу джерел вивчення даного курсу.

81-89 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав не цілком повну але правильну відповідь на всі питання, що базується на знанні.

71-80 балів (зараховано) - виставляється студенту, який дав повну і правильну відповідь, але не на всі питання, або відповідь не базується на всіх складових джерелах вивчення. Тобто знав нормативно-правовий акт та судову практику але не знав інформації, що міститься у спеціальній літературі, чи

інформації, яка міститься у інших джерелах. Однак у підсумку його відповідь повинна базуватись не менше ніж на двох базових джерелах.

61-70 балів (зараховано) - виставляється студенту, який не дав вичерпної детальної відповіді на питання контрольних завдань і яка базується тільки на одному із рекомендованих джерел вивчення матеріалу.

51-60 балів (зараховано) - виставляється студенту, який не дав вичерпної (достатньої) відповіді на питання контрольних завдань та не може назвати джерела інформації навчальної дисципліни.

0-50 балів (не зараховано) - виставляється студентові, який виявив значні прогалини в знаннях основного навчального матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, незнайомий з основною юридичною літературою з дисципліни.

10. Методичне забезпечення

1. Лепех С. М. Програма курсу сімейного права України: навчально-методичний посібник для студентів юридичного факультету. – Львів, 2016. – 30с.

2. Лепех С. М. Практикум з курсу «Сімейне право України»: навчально-методичний посібник для студентів юридичного факультету. – Львів, 2016. – 56с.

11. Рекомендовані джерела

I. НОРМАТИВНІ АКТИ:

Конституція України від 28.06.1996 року // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.

Загальна декларація прав людини від 10.12.1948 року // Офіційний Вісник України. – 2008. – № 93. – Ст. 3103.

Конвенція ООН про права дитини від 20.11.1989 року (дата набуття чинності для України – 27.09.1991 року).

Міжнародний пакт про громадянські і політичні права від 16.12.1966 року

(дата набуття чинності для України – 23.03.1976 року) // Вісник Конституційного Суду України. – 2007. – № 11.

Сімейний кодекс України від 10.01.2002 року № 2947-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 21-22. – Ст. 135.

Цивільний кодекс України від 16.01.2003 року № 435-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 40-44. – Ст. 356.

Цивільний процесуальний кодекс України від 18.03.2004 року № 1618-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 40-42. – Ст. 492.

Господарський кодекс України від 16.01.2003 року № 436-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2003. – № 18-22. – Ст. 144.

Про державну реєстрацію актів цивільного стану: Закон України від 01.07.2010 року № 2398- VI// Відомості Верховної Ради України. – 2010. – № 38. – Ст. 509.

Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків: Закон України від 08.09.2005 року № 2866-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 52. – Ст. 561.

Про охорону дитинства: Закон України від 26.04.2001 року № 2402-III // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 30. – Ст. 142.

Про нотаріат: Закон України від 02.09.1993 року № 3425-XII // Відомості Верховної Ради України. – 1993. – № 39.

Про захист суспільної моралі: Закон України від 20.11.2003 року № 1296-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 14. – Ст. 192.

Про свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні: Закон України від 11.12.2003 року № 1382 // Відомості Верховної Ради України. – 2004. – № 15. – Ст. 232.

Про забезпечення організаційно-правових умов соціального захисту дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування: Закон України від 13.01.2005 року № 2342-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 6. – Ст. 147.

Про основи соціального захисту бездомних громадян і безпритульних дітей:

Закон України від 02.06.2005 року № 2623-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2005. – № 26. – Ст. 354.

Про попередження насильства в сім'ї: Закон України від 15.11.2001 року № 2789-III // Відомості Верховної Ради України. – 2002. – № 10. – Ст. 70.

Про цінні папери та фондовий ринок: Закон України від 23.02.2006 року № 3480-IV // Відомості Верховної Ради України. – 2006. – № 31. – Ст. 268.

Про затвердження Порядку застосування допоміжних репродуктивних технологій в Україні : наказ Міністерства охорони здоров'я України від 09.09.2013 року № 787 // Офіційний вісник України. – 2013. - № 82.

Про затвердження Порядку підтвердження факту народження дитини поза закладом охорони здоров'я : постанова Кабінету Міністрів України від 09.01.2013 року № 9 // Офіційний вісник України. – 2013. - № 3.

Про затвердження Порядку здійснення добровільного медичного обстеження наречених: Постанова Кабінету Міністрів України від 16.11.2002 року № 1740 // Офіційний Вісник України. – 2002. – № 47. – Ст. 2128.

Про затвердження Порядку розгляду заяв про зміну імені (прізвища, власне імені, по батькові) фізичної особи: Постанова Кабінету Міністрів України від 11.07.2007 року № 915 // Офіційний Вісник України. – 2007. – № 52. – Ст. 2115.

Про затвердження Положення про дитячий будинок сімейного типу: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 року № 564 // Офіційний Вісник України. – 2002. – № 18. – Ст. 925.

Про затвердження Положення про прийомну сім'ю: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.04.2002 року № 565 // Офіційний Вісник України. – 2002. – №18. – Ст. 926.

Про затвердження Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини: Постанова Кабінету Міністрів України від 24.09.2008 року № 866 // Офіційний Вісник України. – 2008. – № 76. – Ст. 2561.

Про затвердження Порядку провадження діяльності з усиновлення та здійснення нагляду за дотриманням прав усиновлених: Постанова Кабінету

Міністрів України від 08.10.2008 року № 905 // Офіційний Вісник України. – 2008. – № 79. – Ст. 2660.

Про затвердження Порядку ведення Державного реєстру актів цивільного стану громадян: Постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2007 року № 1064 // Офіційний Вісник України. – 2007. – № 65. – Ст. 2516.

Про затвердження Правил внесення змін до актових записів цивільного стану, їх поновлення та анулювання: Наказ Міністерства юстиції України від 12.01.2011 року № 96/5 // Офіційний Вісник України. – 2011. – № 4. – Ст. 238.

Про затвердження Правил державної реєстрації актів цивільного стану в Україні: Наказ Міністерства юстиції України від 18.10.2000 року № 52/5 (у редакції наказу від 24.12.2010 року № 3307/5) // Офіційний Вісник України. – 2010. – № 101. – Ст. 3649.

Про затвердження Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України: Наказ Міністерства юстиції України від 26.02.2012 року № 20/5 //

Про затвердження Переліку видів доходів, які враховуються при визначенні розміру аліментів на одного з подружжя, дітей, батьків, інших осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 26.02.1993 року № 146 // Право України. – 1994. – № 7-8.

Про затвердження Порядку стягнення аліментів на дитину (дітей) у разі виїзду одного з батьків для постійного проживання в іноземній державі, з якою не укладено договір про подання правової допомоги: Постанова Кабінету Міністрів України від 19.08.2002 року № 1203 // Офіційний Вісник України. – 2002. – № 34.

Про затвердження Правил опіки та піклування: Наказ Державного комітету України у справах сім'ї та молоді, Міністерства освіти України, Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства праці та соціальної політики України від 26.05.1999 року № 34/166/131/88 // Офіційний Вісник України. – 1999. – № 26.

II. СУДОВА ПРАКТИКА:

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційними

поданнями Служби безпеки України, Державного комітету нафтової, газової та нафтопереробної промисловості України, Міністерства фінансів України щодо офіційного тлумачення положень пункту 6 статті 12 Закону України «Про соціальний і правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей», частин четвертої і п'ятої статті 22 Закону України «Про міліцію» та частини шостої статті 22 Закону України «Про пожежну безпеку» (справа про офіційне тлумачення терміна «член сім'ї») № 5-рп/99 від 03.06.1999 року // Офіційний Вісник України. – 1999. – № 24.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням 50 народних депутатів України щодо офіційного тлумачення окремих положень частини 1 статті 4 Цивільного процесуального кодексу України (справа про охоронюваний законом інтерес) № 18-рп/2004 від 01.12.2004 року // Офіційний Вісник України. – 2004. – № 50. – Ст. 3288.

Рішення Конституційного Суду України у справі за конституційним поданням Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо відповідності Конституції України (конституційності) окремого положення частини другої статті 211 Сімейного кодексу України (справа про різницю у віці між усиновлювачем та дитиною) № 3-рп/2009 від 03.02.2009 року // Офіційний Вісник України. – 2009. – № 11. – Ст. 341.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 15.05.2006 року «Про застосування судами окремих норм Сімейного кодексу України при розгляді справ щодо батьківства, материнства та стягнення аліментів» // Вісник Верховного Суду України. – 2006. – № 7.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 30.03.2007 року «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про усиновлення і про позбавлення та поновлення батьківських прав» // Вісник Верховного Суду України. – 2007. – № 5.

Постанова Пленуму Верховного Суду України від 21.12.2007 року «Про практику застосування судами законодавства при розгляді справ про право на шлюб, розірвання шлюбу, визнання його недійсним та поділ спільного майна

подружжя» // Вісник Верховного Суду України. – 2008. – №1.

Узагальнення Верховного Суду України від 11.12.2008 року практики розгляду судами справ, пов'язаних із позбавленням батьківських прав, поновленням батьківських прав, усиновленням, установленням опіки та піклування над дітьми.

Лист Міністерства юстиції України від 25.07.2006 року № 19-50-556 «Щодо отримання згоди органів опіки та піклування».

Лист Міністерства освіти і науки України від 07.07.2003 року № 1/9-335 «Щодо ведення справ з питань усиновлення дітей»

Застосування судами сімейного законодавства України // Вісник Верховного Суду України. – 2003. – № 1.

III. ЛІТЕРАТУРА:

Антошкіна В. К. Договір про поділ майна подружжя, що є об'єктом права спільної власності / В. К. Антошкіна // Право України. – 2005. – № 8.

Антошкіна В. К. Договірне регулювання відносин з надання утримання між подружжям (колишнім подружжям) / В. К. Антошкіна // Право України. — 2004. – № 11.

Антошкіна В. К. Договірне регулювання майнових відносин подружжя / В. К. Антошкіна // Право України. – 2005. – № 3.

Антошкіна В. К. Договірне регулювання відносин подружжя : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / В. К. Антошкіна. – К?, 2006.

Ариванюк Т. О. До питання про укладення угод за участю подружжя / Т.О. Ариванюк // Право України. – 2001. – № 9.

Ариванюк Т. О. Правове регулювання відносин власності між подружжям : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Т. О. Ариванюк. – Київ, 2002.

Афанасьєва И. В. Правовое регулирование суррогатного материнства / И.

В. Афанасьєва // Медицинское право. – 2007. – № 2.

Афанасьєва Л. В. Аліментні зобов'язання інших членів сім'ї та родичів / Л. В. Афанасьєва // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України. – 2002. – № 1.

Афанасьєва Л. В. Аліментні зобов'язання свояків, фактичних вихователів та вихованців / Л. В. Афанасьєва // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – Харків, 2002. – № 17.

Афанасьєва Л. В. Проблеми законодавчого визначення оптимального розміру аліментів на неповнолітніх дітей / Л. В. Афанасьєва // Вісник Луганського інституту внутрішніх справ МВС України. – 2001. – № 1.

Бикова О. Ю. Укладення та розірвання шлюбу за законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / О. Ю. Бикова. – К., 2005.

Бикова О. Ю. Інститут заручин за Сімейним кодексом України / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції [«Другі осінні юридичні читання»] / О. Ю. Бикова. – Хмельницький : В-во ХІУП, 2003.

Васильківська І. Сімейне виховання : правовий аспект проблеми / І. Васильківська // Право України. – 1998. – № 6.

Ватрас В. Суб'єктний склад правовідносин щодо імплантації ембріона дитини жінці із генетичного матеріалу подружжя / В. Ватрас // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції (13-14 лютого 2003 р.). – Львів : Юрид. фак-т ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.

Ватрас В. Правова природа таємниці усиновлення / В. Ватрас // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – Спецвипуск.

Ватрас В. А. До питання про поняття сімейних правовідносин / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції

[«Другі осінні юридичні читання»] / В. А. Ватрас. – Хмельницький : В-во ХІУП, 2003.

Венедіктова І.В. Захист охоронюваних законом інтересів у цивільному праві : монографія / І.В. Венедіктова. – К., 2014. – 288 с.

Верес І.Я. Договір про сурогатне материнство // Науковий вісник Ужгородського університету. Серія «Право». - 2012.- № 20.-С. 163-165.

Верес І. Я. Проблеми правового регулювання сурогатного материнства// Адвокат. – 2013. – 3(150). – 48 с. - С. 27-31.

Верес І. Я. Недійсність шлюбу: порівняльний аналіз Сімейного кодексу України та сімейного законодавства інших держав / І. Я. Верес //Право України. – 2013. - № 10. – С. 97-10

Глиняна К. М. Правове регулювання розлучення за сімейним законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / К. М. Глиняна. – Одеса, 2006. – 20 с.

Гонгало Б. М. Брачний договір. Коментарий сімейного и гражданского законодательства. – [3-е изд., перераб. и доп.] / Б. М. Гонгало, П. В. Крашенинников. – Москва : Статут, 2006. – 128 с.

Гражданский кодекс Франции (Кодекс Наполеона) / пер. с франц. В. Захватаев / отв. ред. А. Довгерт. – К. : Истина, 2006. – 1008 с.

Гражданское уложение Германии / науч. редакторы А. Л. Маковский и др., пер. с нем. – [2-е изд., доп.]. – Москва : Волтерс Клувер, 2006. – 816 с.

Гузь Л. Е. Гражданско-правовая защита судом прав и интересов несовершеннолетних / Л. Е. Гузь. – Харьков: Харьков юридический, 2004. – Кн. 1 – 436 с.

Гурська Т. Охорона здоров'я і репродуктивні права жінок (цивільно-правовий аспект) / Т. Гурська // Підприємництво, господарство і право. – 2003. – № 2.

Гурська Т. Право жінок на охорону репродуктивного здоров'я / Т. Гурська // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – №

2.

Гусак П. Моральні та правові аспекти допоміжних репродуктивних технологій / П. Гусак // Вісник Інституту родини і подружнього життя Львівської Богословської Академії. – 2001. – № 2.

Дзера О. Деякі проблеми врегулювання відносин власності подружжя в новому Сімейному кодексі України / О. Дзера // Юридична Україна. – 2003. – № 1.

Дністрянський С. Заручини в австрійському праві / С. Дністрянський // Літературно-науковий вісник. – Львів, 1899. – Т. 9, ч. 2.

Дністрянський С. Заручини в австрійському праві. Габілітаційний виклад, виголошений у Львові дня 26 січня 1899 р. / Дністрянський С. – Львів : НТШ, 1899. – 23 с. – Відбитка з «Правничого Вісника».

Дністрянський С. Нові причинки до теорії заручин в новітнім праві / Дністрянський С. – Львів : НТШ, 1905. – 87 с. – Відбитка з «Правничого Вісника»

Дністрянський С. Право подружнє / Дністрянський С. – Львів : Кружок Правників, 1900. – 196 с.

Дністрянський С. Право родинне після викладів проф. д-ра С. Дністрянського / Дністрянський С. – Львів : Кружок Правників, 1901. – 648 с.

Дністрянський С. Родинно-маєткове право / Дністрянський С. – Львів : Кружок Правників, 1900. – 164 с.

Дякович М.М. Охорона і захист сімейних прав та інтересів нотаріусом : монографія / М.М. Дякович. – К., 2014. – 520 с.

Євко В. Ю. Охорона дітей, позбавлених батьківського піклування : історичний аспект / В. Ю. Євко // Право України. – 2001. – № 8.

Євко В. Ю. Право дитини жити та виховуватися у родині / В. Ю. Євко // Вісник Університету внутрішніх справ. – 2000. – Спецвипуск.

Євко В. Ю. Правова природа дитячого будинку сімейного типу / В. Ю. Євко // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2001. – Спецвипуск.

Євко В. Ю. Правові форми родинного виховання дітей-сиріт та дітей,

позбавлених батьківського піклування / В. Ю. Євко // Вісник Університету внутрішніх справ. – 1999. – Вип. 6.

Єрух А. Окремі питання щодо укладення правочинів із спільним майном подружжя / А. Єрух // Нотаріат для Вас. – 2004. – № 5.

Жилинкова І. Личные неимущественные права и обязанности супругов : парадоксы нового СК : Непредвзятый профессиональный анализ некоторых норм Семейного кодекса Украины // Юридическая практика. – 2004. – № 24.

Жилинкова І. Умовля брачного договору, определяющие правовой режим имущества супругов / І. Жилинкова // МЕН. – 2006. – № 1 (25).

Жилинкова І. В. Брачный договор / Жилинкова І. В. – Харьков : Ксилон, 2005. – 174 с.

Жилинкова І. В. Право собственности супругов : [монография] / Жилинкова І. В. – Харьков : «Ксилон», 1997. – 236 с.

Жилинкова І. В. Правовой режим имущества членов семьи : [монография] / Жилинкова І. В. – Харьков : «Ксилон», 2000. – 398 с.

Жилинкова І. В. Расторжение брака / Жилинкова І. В. – Харьков : «Ксилон», 2006. – 88 с.

Жилінкова І. Проблема визначення часток у праві спільної часткової власності / І. Жилінкова // Право України. – 2005. – № 5.

Жилінкова І. Укладення шлюбного договору / І. Жилінкова // Нотаріат для Вас. – 2005. – № 3.

Жилінкова І. В. Імперативне і диспозитивне регулювання майнових відносин в сім'ї / І. В. Жилінкова // Вісник Академії правових наук України. – 2000. – № 1 (20).

Жилінкова І. В. Інститут заручин: далеке минуле і найближче майбутнє / І. В. Жилінкова // Вісник Академії правових наук України. – № 27.

Жилінкова І. В. Поняття сім'ї в праві / І. В. Жилінкова // Вісник університету внутрішніх справ. – 2000. – № 10.

Жилінкова І. В. Проблеми правового режиму майна членів сім'ї : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне

право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / І. В. Жилінкова. – Харків, 2000. – 39 с.

Жилінкова І. В. Сімейне право : галузевий суверенітет чи де суверенізація ? / І. В. Жилінкова // Вісник Академії правових наук України. – № 26.

Зайцева Т. В. Оплата послуг опікуна та піклувальника: за і проти / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції [«Четверті осінні юридичні читання»] / Т. В. Зайцева. – Хмельницький : В-во ХУУП, 2005.

Зілковська Л. М. Правове регулювання усиновлення в Україні: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Л. М. Зілковська. – Київ, 2002.

Иваева Э. Регулирование института суррогатного материнства в зарубежных странах / Э. Иваева // Право и жизнь. – 2003. – № 12 (64).

Ильина О. Ю. Об определении интересов ребенка как семейно-правовой категории / О. Ю. Ильина // Государство и право. – 2005. – № 11.

Ильина О. Ю. Права отцов: де-юре и де-факто / Ильина О. Ю. – Москва : Издательский дом «Городец», 2007. – 192 с.

Калітенко О. М. Особисті відносини подружжя та відносини подружжя стосовно їх майна: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / О. М. Калітенко. – Харків, 2001. – 20 с.

Кидалова А. Обов'язки та права батьків щодо виховання та розвитку дитини: окремі проблеми / А. Кидалова // Право України. – 2004. – № 3.

Кидалова А. Право дітей знати своїх батьків / А. Кидалова // Право України. – 1998. – № 3.

Козлов С. Шлюбний договір : прагматизм чи необхідність / С. Козлов // Юридична газета. – 2005. – № 6.

Козловская А. Э. Правовые аспекты суррогатного материнства / А. Э. Козловская // Гражданское право. – 2006. – № 2.

Кондратова В. Деякі практичні аспекти, пов'язані з укладенням шлюбного договору / В. Кондратова // Юридичний журнал. – 2004. – № 7.

Короткова Л. Чи потрібен інститут патронату? / Л. Короткова // Радянське право. – 1989. – № 4.

Короткова Л. Сімейне право України (історичний огляд) / Л. Короткова, О. Віхров // Право України. – 1994. – № 11-12.

Короткова Л. Щодо визначення правового статусу вітчима (мачухи) / Л. Короткова, О. Віхров // Право України. – 1995. – № 5-6.

Костенко Л. Договір між батьками про сплату аліментів на дитину / Л. Костенко // Юридичний журнал. – 2005. – № 7.

Кравчук Н.В. Захиста прав ребенка в судебном порядке / Н. В. Кравчук // Государство и право. – 2004. – № 6.

Красицька Л.В. Проблеми здійснення та захисту особистих та майнових прав батьків і дітей : монографія / Л.В. Красицька. – К. : Видавництво Ліра-К, 2014. – 628 с.

Красицька Л. Визнання батьківства за рішенням суду / Л. Красицька // Юридична Україна. – 2008. – № 6.

Красицька Л. Визначення походження дитини при застосуванні форм репродуктивної медицини за законодавством України / Л. Красицька // Підприємництво, господарство і право. – 2004. - № 7. – С. 31-33

Красицька Л. Визначення походження дітей за новим сімейним законодавством України / Л. Красицька // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали ІХ регіональної науково-практичної конференції (13-14 лютого 2003 р.) – Львів : Юрид. фак-т ЛНУ ім. Івана Франка, 2003.

Красицька Л. Оспорювання батьківства / Л. Красицька // Юридична Україна. – 2008. – № 7.

Красицька Л. Розірвання шлюбу : порівняльний аналіз законодавства України та інших країн / Л. Красицька // Право України. – 2013. - № 10.

Кузмичова Л. О. Особисті права та обов'язки батьків та дітей : навч. посіб.

/ Л. О. Кузмичова, І. В. Жилінкова. – К. : УМКВО, 1991. – 56 с.

Левківський Б. К. Деякі аспекти законодавчого регулювання сімейних відносин у новому Сімейному кодексі України / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції [«Другі осінні юридичні читання»] / Б. К. Левківський. – Хмельницький : В-во ХГУП, 2003.

Левківський Б. К. Особисті немайнові права та обов'язки членів сім'ї : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Б.К. Левківський. – Київ, 2004. – 20 с.

Лепех С.М. Сімейне право України : навчальний посібник/ С. М. Лепех. – Львів, 2010.

Лепех С. Підстави, порядок та правові наслідки позбавлення батьківських прав / С. Лепех // вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2010. – Вип. 51.

Лепех С. М. Проблеми правового регулювання відносин конкубінату за Сімейним кодексом України 2002 року/ С. М. Лепех // Науковий вісник Львівського державного університету внутрішніх справ. Серія юридична. – Львів: ЛьВДУВС, 2010. – Вип. 3. – С. 147-153

Лепех С. М. Виникнення грошових зобов'язань за сімейно-правовими договорами / С. М. Лепех // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні : Матеріали XII регіональної науково-практичної конференції (9-10 лютого 2006 р.) – Львів : Юрид. фак-т ЛНУ ім. Івана Франка, 2006.

Лепех С. М. Договір патронату за Сімейним кодексом України 2002 року / С. М. Лепех // Нотар. – 2005. – № 3-4.

Лепех С. М. Елементи договору про сплату аліментів на дитину / С. М. Лепех // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XIII регіональної науково-практичної конференції (8-9 лютого 2007 р.) – Львів : Юрид. фак-т ЛНУ ім. Івана Франка, 2007.

Лепех С. М. Інститут сепарації: проблеми застосування / С. М. Лепех // Право України. – 2003. – № 3.

Лепех С. М. Переваги та недоліки договірному регулюванню майнових відносин за Сімейним кодексом України 2002 року / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції [«Треті осінні юридичні читання»] / С. М. Лепех. – Хмельницький : В-во ХУУП, 2004.

Лепех С. М. Підстави, порядок та правові наслідки відмови від договору / С. М. Лепех // Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XI регіональної науково-практичної конференції (3-4 лютого 2005 р.) – Львів : Юрид. фак-т ЛНУ ім. Івана Франка, 2005.

Лепех С. М. Приймна сім'я як форма влаштування дітей-сиріт та дітей, позбавлених батьківського піклування / С. М. Лепех // Вісник Львівського національного університету. – 2005. – № 41.

Лепех С. М. Проблеми реалізації прав на укладення та розірвання шлюбного договору / С. М. Лепех // Вісник Львівського національного університету. – 2008. – № 48.

Лепех С.М. Особливості правового статусу одного із подружжя як позичальника// Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2013. – Випуск 57. – С. 216-220.

Лепех С. Правовий режим грошей як спільного майна подружжя // Право України. – 2013. - № 10. – С. 85-96.

Lepek S. Annulment and Dissolution of Marriage in Ukrainian Family Law / S. Lepek // Selected Problems in the Area of Family Law and Civil Status Registration. – Lublin, 2007.

Лепех С. М. Особливості правового статусу неповнолітніх вкладників// Актуальні проблеми цивільного, житлового та сімейного законодавства: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції, присвяченої пам'яті В.П. Маслова. – Харків : Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого», 2011. – С. 216-219

Лепех С.М. Особливості укладення банківських договорів одним із подружжя// Проблеми державотворення і захисту прав людини в Україні: Матеріали XVI регіональної науково-практичної конференції – Львів :

Юридичний факультет Львівського національного університету імені Івана Франка, 2010. – С. 179-180

Лепех С. Правове регулювання сімейних відносин в Україні в кн. Мандруючи до зрілості: Виховання для життя в сім'ї, для молоді/ За заг. ред. Т. Круль та М. Рись. – Львів: Свічадо, 2006. – 256с. – С.231-247.

Логвінова М. Усиновлення (удочеріння): національно та міжнародно-правові аспекти / М. Логвінова. – Івано-Франківськ, 2000.

Логвінова М. В. Цивільна та сімейно-правова відповідальність батьків (осіб, які їх замінюють) за правопорушення, вчинені неповнолітніми : монографія / М.В. Логвінова. – Івано-Франківськ, 2009. – 206 с.

Лозова Г. О. Поняття сім'ї та шлюбу в новому Сімейному кодексі України / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції [«Четверті осінні юридичні читання»] / Г. О. Лозова. – Хмельницький : В-во ХУУП, 2005.

Луць В. Окремі аспекти регулювання відносин спільної власності за цивільним та сімейним законодавством України / В. Луць, А. Гриняк // Юридична Україна. – 2008. – № 8.

Майданик Р. Договір про сурогатне материнство за українським правом : питання теорії та практики / Р. Майданик // Право України. - 2012. - № 9.

Майданик Р. А. Договори про утримання подружжя та дітей / Р. А. Майданик // Аномалії в цивільному праві України : навч.-практ. посіб. / відп. ред. Р. А. Майданик. – К. : Юстініан, 2007. – 912 с.

Майданик Р. А. Проблеми довірчих відносин в цивільному праві / Р. А. Майданик. – К.: Видавничо-поліграфічний центр «Київський університет», 2002. – 502 с. (Р. III, Глава 3 «Управління майном за підставами, передбаченими законом»).

Максимович Л. Б. Брачний договір в російському праві / Л. Б. Максимович. – М., 2003.

Маломуж О. Аліментні зобов'язання / О. Маломуж // Юридичний вісник України. – 2004. – №№ 18, 19.

Матвеева Н. А. Сравнительное брачное право России, Украины и Беларуси : учеб. пособ. / Н. А. Матвеева. – Москва : «Юрлитинформ», 2008. – 216 с.

Мироненко В.П. Відповідальність батьків за неналежне виховання дітей за сімейним та цивільним законодавством України : дис. канд. юрид. наук : 12.00.03 / В.П. Мироненко. – Київ, 2004. – С. 104-105.

Миронова Г. Моральні засади Сімейного кодексу України / Г. Миронова // Право України. – 2004. – № 4.

Митрофанова О. Захист прав та інтересів дітей при вчиненні правочинів щодо нерухомого майна / О. Митрофанова // Юридичний журнал. – 2007. – № 11.

Михальчук О. Правове регулювання сурогатного материнства в Україні / О. Михальчук // Юридичний журнал. – 2007. – № 11.

Мічурін Є. Особливості реалізації прав та обов'язків подружжя з надання утримання / Є. Мічурін // Юридичний журнал. – 2004. – № 7 (25).

Морозова С. Є. Розвиток опіки та піклування у цивільному законодавстві / Еволюція цивільного законодавства України : проблеми теорії і практики : [кол. монографія] / за ред. Я. М. Шевченко / С. Є. Морозова. – К. : Юридична думка, 2007. – 340 с.

Москалюк В. Ю. Дитячий будинок сімейного типу як форма улаштування дітей, позбавлених батьківського піклування (цивільно-правовий аспект) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / В.Ю. Москалюк. – Харків, 2003.

Науково-практичний коментар Сімейного кодексу України / за ред. Ю. С. Червоного. – К. : Істина, 2003. – 464 с.

Некрасова О. В. Правові засоби забезпечення виконання сімейних зобов'язань / Молодь у юридичній науці : зб-к тез доповідей Міжнародної наукової конференції молодих вчених [«П'яті осінні юридичні читання»]. – Част. 3 підтом 2. / О. В. Некрасова. – Хмельницький : В-во ХУУП, 2006.

Олійник О. Розвиток шлюбно-сімейного права в Київській Русі / О. Олійник // Вісник Хмельницького інституту регіонального управління та права. – 2002. – Спецвипуск.

Ольховик Л. А. Особисті немайнові права дитини за цивільним законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Л. А. Ольховик. – Харків, 2006. – 22 с.

Павлова Л. Реалізація природного права на шлюб, сім'ю, материнство та батьківство / Л. Павлова // Право України. – 2004. – № 11.

Пасечник Н. Хто є утриманцем за сімейним законодавством ? / Н. Пасечник // Юридичний журнал. – 2004. – № 7 (25).

Пестрикова А. А. Проблемы договора о суррогатном материнстве / А. А. Пестрикова // Гражданское право. – 2006. – № 2.

Примак В. Підстави й умови виникнення аліментних зобов'язань за новим Сімейним кодексом України / В. Примак // Юридична Україна. – 2003. – № 1.

Райчук А. Розірвання шлюбу органом реєстрації актів цивільного стану за заявою одного з подружжя / А. Райчук // Юридична Україна. – 2008. – № 6.

Реліч В. Деякі аспекти усиновлення українських дітей громадянами США / В. Реліч // Право України. – 2004. – № 5.

Родочинская О. И. Правовое регулирование статуса «суррогатной матери» / О. И. Родочинская // Право и образование. – 2007. – № 7.

Розгон О. Надання згоди на усиновлення дитини / О. Розгон // Юридична Україна. – 2008. – № 12.

Романюк Я.М. Цивільно-правові наслідки договорів, укладених одним із подружжя / Я.М. Романюк // Вісник Верховного Суду України. – 2011. - № 7. С. 42-48.

Ромовська З. В. Українське сімейне право : підручник [для студ. вищ. навч. закл.] / З. В. Ромовська. – К. : Правова єдність, 2009. – 500 с.

Ромовская З. В. Неужели непонятно ? Объясняю ! Продолжение дискуссии о сущности некоторых норм Семейного кодекса Украины / З. В.

Ромовская // Юридическая практика. – 2004. – № 31 (345).

Ромовская З. В. Защита в советском семейном праве / З. В. Ромовская. – Львов : «Вища школа», 1985. – 180 с.

Ромовська З. В. Запитання та відповіді з приводу застосування окремих норм Сімейного кодексу України / З. В. Ромовська // Юридичний радник. – 2005. – № 2 (4).

Ромовська З. В. Аліментні зобов'язання / З. В. Ромовська. – Львів, 1973.

Ромовська З. В. Сімейне право – перспективи розвитку // Основні напрями реформи цивільного права в Україні : [збірник статей та матеріалів] / З. В. Ромовська. – К., 1997.

Ромовська З. В. Сімейний кодекс України : Науково-практичний коментар. – [3-тє вид., перероб. і доп.] / З. В. Ромовська. – К. : Правова єдність, 2009. – 432 с.

Ромовська З. В. Сімейний кодекс України : погляд у майбутнє / З. В. Ромовська // Право України. – 2001. – № 2.

Ромовська З.В. Цивільний та Сімейний кодекс України – честь Львівської правничої школи / З.В. Ромовська // Вісник Львівського університету. Серія юридична. – 2004. – Вип. 39.

Рубець І. Застосування допоміжних репродуктивних технологій : суб'єктний склад і його законодавчі обмеження / І. Рубець // Підприємництво, господарство і право. – 2011. - № 8.

Савченко Л. А. Особисті права та обов'язки батьків і дітей за сімейним законодавством України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / Л. А. Савченко. – Київ, 1997. – 25 с.

Сапейко Л. В. Визначення розміру аліментів на неповнолітніх дітей за новим Сімейним кодексом України / Л. В. Сапейко // Проблеми законності. – 2003. – № 63.

Сапейко Л. В. Загальна характеристика аліментного зобов'язання батьків щодо неповнолітніх дітей / Л. В. Сапейко // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2001. – Спецвипуск.

Сапейко Л. В. Право на аліменти повнолітніх непрацездатних дітей / Л. В. Сапейко // Вісник Національного університету внутрішніх справ. – 2002. – № 18.

Сафончик О. І. Правове регулювання припинення шлюбу в Україні : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес ; сімейне право ; міжнародне приватне право» / О. І. Сафончик. – Одеса, 2004.

Сеник С. Визнання батьківства за законодавством України / С. Сеник // Актуальні питання в галузі сімейного законодавства та реєстрації актів цивільного стану. – Люблін, 2007.

Сеник С. В. Право дітей на аліменти / С. В. Сеник // Нотар. – 2004. – № 2 .

Сиротенко С. Є. Щодо компенсації моральної шкоди за Сімейним кодексом України / С. Є. Сиротенко // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. – Харків, 2003. – Вип. 63.

Сібільов М. М. До питання про договірні засади регулювання сімейних відносин / М. М. Сібільов // Проблеми законності : респ. міжвід. наук. зб. – Харків, 2003. – Вип. 63.

Сімейне право України : підручник / [Т. О. Ариванюк, І. А. Бірюков, В. С. Гопанчук та ін.] ; за ред. В. С. Гопанчука. – К. : Істина, 2002. – 304 с.

Сімейне право України : підручник / [Л. М. Баранова, В. І. Борисова, І. В. Жилінкова та ін.] ; за заг. ред. В. І. Борисової та І. В. Жилінкової. – [2-е вид., перероб. і допов.] – К. : Юрінком Інтер, 2009. – 288 с.

Сімейне право. Нотаріат. Адвокатура. Суд : наук.-практ. посіб. / Центр правових досліджень Фурси / [Л. Ю. Драгневич, О. С. Пульнева, Є. І. Фурса та ін.] ; за заг. ред. С. Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса, 2005. – Кн.1. – 896 с.

Сімейний кодекс України : Науково-практичний коментар / за заг. ред. С. Я. Фурси. – К. : Видавець Фурса С. Я. : КНТ, 2008. – 1248 с.

Скловский К. Права учредителя хозяйственного общества и правовой режим супружеского имущества / К. Скловский // Хозяйство и право. – 2003. – № 3.

Слепакова А. В. Правоотношения собственности супругов / А. В.

Слепакова. – М., 2005. – 444 с.

Стасюк Г. Охорона дітей, позбавлених батьківського піклування в історичному розвитку / Г. Стасюк // Право України. – 2005. – № 2.

Стефанчук Р. О. Особисті немайнові права фізичних осіб (поняття, зміст, система, особливості здійснення та захисту) : [монографія] / відп. ред. Я. М. Шевченко / Р. О. Стефанчук. – К. : КНТ, 2008. – 626 с.

Стефанчук Р. О. Репродуктивні права фізичної особи : поняття, система, особливості здійснення / Р. О. Стефанчук // Вісник Львівського національного університету. – 2004. – Вип. 39.

Тимчук Г. Аліментні зобов'язання за новим Сімейним кодексом / Г. Тимчук // Юридичний журнал. – 2004. – № 7 (25).

Туманова Л. В. Защита семейных прав в Европейском Суде по правам человека / Л. В. Туманова, И. А. Владимирова. – Москва : «Городец», 2007. – 208 с.

Ульяненко О. Шлюбний договір у сімейному праві України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О. О. Ульяненко. – Київ, 2003. – 22 с.

Управління чи розпорядження майном дітей // Нотар. – 2004. – № 3-4 .

Функ Я. И. Брачный договор. Имущественные отношения супругов, их участие в хозяйственных обществах и товариществах / Я. И. Функ. – Минск, 2003. – 160 с.

Фурса С. Поняття сім'ї, родини і фактичних шлюбних відносин / С. Фурса, Л. Драгнєвіч // Юридична Україна. – 2003. – № 1.

Фурса С. Я. Договірні відносини в Сімейному кодексі і їх вплив на нотаріальний процес / С. Я. Фурса // Підприємництво, господарство і право. – 2002. – № 11.

Харитонов Є. Новий Сімейний кодекс України : перехрестя правових традицій / Є. Харитонов // Юридична Україна. – 2003. – № 1.

Чефранова Е. А. Имущественные отношения супругов : научно-практ.

пособ. / Е. А. Чефранова. – М., 2008. – 272 с.

Чорна Ж.Л. Цивільно-правовий захист майнових прав та інтересів малолітніх та неповнолітніх осіб : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / Ж. Л. Чорна. – Львів, 2005. – 17с.

Чурпіта Г.В. Захист сімейних прав та інтересів у порядку непозовного цивільного судочинства : монографія. – К., 2016. – 434 с.

Шаповал Л.І. Утримання дітей батьками після розлучення / Л. Шаповал // Підприємництво, господарство і право. – 2009. - № 4.

Шишова Т. Суррогатне материнство: вопреки естеству? / Т. Шишова // Няня. – 2002. – № 10.

Явор О. А. Функції шлюбного контракту в сімейному праві України : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук : спец. 12.00.03 «Цивільне право і цивільний процес; сімейне право; міжнародне приватне право» / О. А. Явор. – Харків, 1996. – 14 с.

4. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт Верховної Ради України – www.rada.gov.ua
2. Єдиний державний реєстр судових рішень України - www.reyestr.court.gov.ua